

Fylkesmannen i Trøndelag*Trööndelagen fylhkenålma*

Vår dato:

11.11.2020

Vår ref:

2018/12214

Deres dato:

25.05.2020

Deres ref:

202016222-2 (TFK)

SALMAR FARMING AS

Saksbehandler, innvalgstelefon

Monica Ekli, +47 73199219

7266 KVERVA

Tristeinen - oversending av tillatelse etter forurensningsloven - 4 680 tonn - matfisk av laks og ørret - SalMar Farming AS - Ørland kommune

Fylkesmannen i Trøndelag har ferdigbehandlet søknaden fra SalMar Farming AS om permanent økt produksjon av matfisk av laks på akvakulturlokaliteten Tristeinen i Ørland kommune. Tillatelsen med tilhørende vilkår er vedlagt.

Fylkesmannen viser til søknad fra SalMar Farming AS, datert 25.05.2020. Bedriften søker om permanent tillatelse til en maksimalt tillatt lokalitetsbiomasse (MTB) på 4 680 tonn på akvakulturlokaliteten Tristeinen i Ørland kommune (tidligere Bjugn kommune).

Informasjon om tillatelsen

Fylkesmannen i Trøndelag gir SalMar Farming AS tillatelse etter forurensningsloven til en produksjon tilsvarende en MTB på 4 680 tonn på akvakulturlokaliteten Tristeinen i Ørland kommune. Tillatelsen med tilhørende vilkår er vedlagt. Tillatelsen er gitt med hjemmel i forurensningsloven § 11, jf. § 16.

Fylkesmannen har ved avgjørelsen av om tillatelse skal gis, og ved fastsettingen av vilkårene, lagt vekt på de forurensningsmessige ulempene ved tiltaket, sammenholdt med de fordelene og ulempene som tiltaket for øvrige vil medføre. Ved fastsettingen av vilkårene har Fylkesmannen videre lagt til grunn hva som kan oppnås med beste tilgjengelige teknikker.

Tillatelsen gjelder fra det tidspunktet Trøndelag fylkeskommune har gitt endelig tillatelse etter akvakulturloven.

Hvis det ut fra oppfølgende resipientundersøkelser kan se ut til at lokaliteten blir overbelastet, plikter bedriften å gjøre tiltak for å minske belastningen på området.

Fylkesmannens rolle

Fylkesmannen kan, etter søknad, gi tillatelse til virksomhet som kan medføre forurensning, med hjemmel i forurensningsloven § 11. Søknad om utslippstillatelse skal vurderes etter vannforskriften §§ 4 og 12, og rettsprinsippene i naturmangfoldloven §§ 8-12.

Fylkesmannen skal i tillegg gi en uttalelse til søknaden med tanke på effekten på verneområder, biologisk mangfold, vilt, lakse- og innlandsfisk, i henhold til akvakulturloven §§ 15 og 16 og naturmangfoldloven §§ 8-12. Uttalelsen i henhold til akvakulturloven er delvis uavhengig av tillatelsen og blir gitt i eget brev.

Saksframstilling

SalMar Farming AS har fra før en permanent tillatelse til en MTB på 3 120 tonn på lokaliteten Tristeinen.

Bedriften fikk i juni 2015 en midlertidig utslippstillatelse til å øke produksjonen til en MTB på 6 240 tonn. Denne tillatelsen var gyldig fram til juni 2018.

SalMar Farming AS søkte i juni 2018 på nytt om en permanent tillatelse for en MTB på 6 240 tonn. Fylkesmannen ga da kun en midlertidig tillatelse til fortsatt drift med en MTB på 6 240 tonn, for produksjon av én generasjon laks.

Fylkesmannen mente den gangen at bedriften ikke i stor nok grad kunne dokumentere at lokaliteten tålte en slik produksjon. Bedriften argumenterte med at produksjonen for 2016-generasjonen hadde blitt større enn planlagt, og at de skulle sette ut færre fisk på lokaliteten for 2018-generasjonen.

Fylkesmannen valgte den gangen å legge vekt på de fordelene bedriften har av å få testet om lokaliteten tåler et noe mindre produksjons- og driftsregime innenfor samme maksimalt tillatte MTB. Samtidig satte Fylkesmannen krav om at alle praktiske gjennomførbare tiltak skulle settes inn, for å begrense negativ utvikling i vannforekomsten. I tillegg plikter bedriften å redusere sine utslipp så langt som mulig.

Tillatelsen ble påklaget, og sendt til klagebehandling hos Miljødirektoratet. Klagen ble avgjort i brev datert 04.02.2020, og Miljødirektoratet opprettholdt Fylkesmannens vedtak.

SalMar Farming AS søker nå om en permanent tillatelse for en produksjon tilsvarende en MTB på 4 680 tonn. Ifølge søknaden, har bedriften sett at produksjonen har vært i overkant av det resipienten rett under anlegget har vært i stand til å akkumulere. Som en konsekvens av dette ser bedriften det som nødvendig å redusere MTB til 4 680 tonn. De argumentere videre med at historiske B-undersøkelser viser at lokaliteten har evne til å ta seg igjen når belastningen reduseres. Samtidig viser C-resultatene stort sett gode resultater.

Fylkesmannen satte vilkår om egne målinger av kobber og sink ved hver miljøundersøkelse, i den midlertidige tillatelsen fra 2018. Det ble benyttet kobberimpregnerte nøter i første halvdel av 2018-utsettet. I mai 2019 ble de kobberimpregnerte nøtene byttet ut med nøter som ikke inneholdt kobberimpregnering (coatede nøter). For 2020-generasjonen planlegges det med utsett av nøter som inneholder kobberfri coating. SalMar Farming AS tester også ut nøter med annen type notlin, som ikke trenger noen form for impregnering, og som kanskje vil bli benyttet i stedet.

Planavklaring, kommunal behandling og merknader

Søknaden om utviding til en MTB på 6 240 tonn ble behandlet av Bjugn kommune (nå Ørland kommune) 27.04.2015. Kommunen tilrådte utvidelsen av lokaliteten. Fylkesmannen kan ikke se at saken har vært på ny behandling hos kommunen etter dette.

Bjugn kommune hadde den gangen ingen innvendinger mot utvidelse av biomassen ved lokaliteten Tristeinen, og tilrådte at søknaden fra SalMar Farming AS ble godkjent.

I forbindelse med den kommunale behandlingen av søknaden i 2015, kom det inn en merknad fra Fosen Naturvernforening. Foreningen hadde bl.a. kommenterer om lav vannutskifting, fare for spredning av oppdrettslaks, effekter på verdifulle tareforekomster og verdifulle bløtbunnsområder i strandsonen, effekt på sjøfugl og sykdomsproblematikk.

Informasjon om lokaliteten

Oversiktskart over området rundt lokaliteten Tristeinen i Ørland kommune. Kilde: www.fiskeridir.no.

Lokaliteten Tristeinen er plassert i Asenleia ved øya Tristeinen i Ørland kommune. Ifølge rapporter fra resipientundersøkelser ved lokaliteten, ligger lokaliteten over kupert grunn, som skrår mot dypere sjøbunn i midten av leia, hvor en renne i nord binder området sammen med åpnere sjøområder. I sør er leia relativt åpen. Dybden under rammefortøyningen varierer fra omtrent 29 til 117 meter.

Tiltakets miljøpåvirkning

Akvakulturanlegg kan påvirke miljøet ved utslipp til vann, støy, lys, lukt og ved at det blir produsert farlig avfall. De utslippene til vann som et anlegg har, må kunne omsettes av naturen etter hvert for ikke å overbelaste miljøet. Dersom strømforholdene og eventuelt topografiske forhold gjør at organiske avfallsstoffer i form av fôrspill og ekskrementer akkumuleres på bunnen, kan dette, dersom tilførselen er tilstrekkelig høy, medføre at nedbrytningsprosessen i bunnsedimentene stopper opp. Akkumulasjon av store mengder organiske avfallsstoffer kan medføre blant annet lokal utryddelse og/eller endring av bunndyrfaunaen.

Miljømålene for bunnpåvirkning under et oppdrettsanlegg er at organisk avfall ikke skal akkumuleres over tid og at gravende bunndyr kan leve under merdene. Lokalitetens bæreevne skal ikke overskrides. Lokalitetens bæreevne oppfattes gjerne som lokalitetens kapasitet til å motta og omsette organisk stoff. Størst betydning for denne bæreevnen har topografi, spredningsstrømmen som sprer partiklene fra anlegget, og bunnstrømmen, som bringer oksygen til nedbrytningsprosessene og dypet.

Det er satt krav til miljøtilstanden for dypvannet, bløtbunnsfauna, overflatevannet og strandsonen i nærheten av anlegget.

Resipientundersøkelser

Sammen med søknaden er det lagt ved flere rapporter fra resipientundersøkelser i området, gjennomført av Åkerblå AS:

- B-undersøkelser fra 27.08.2019 og 15.01.2020
- C-undersøkelser og ASC-undersøkelse fra 15.01.2020.
- Kobber og sink transisjonsmetallforekomst i sediment 27.08.2019.

Resultat fra B-undersøkelser

B-undersøkelsen fra 15.01.2020 (rapport nr. 100490-01-000, Åkerblå AS) ble ifølge rapporten gjennomført ved maksimal belastning, da utføret mengde var på 7 938 tonn og biomassen var på 4596 tonn.

Lokaliteten har en ramme med 10 bur, som alle har blitt benyttet under produksjon. Prøvepunktene ble tatt ved hver av de 10 merdene som har vært i bruk. Det ble foretatt 22 grabbhugg fordelt på 18 stasjoner.

Undersøkelsen viser at sedimentene under anlegget hovedsakelig er dominert av sand, med innblanding av skjellsand og grus i enkelte prøver. Tre stasjoner ble vurdert til å være hardbunn, der prøven fra stasjon 10 kun inneholdt små mengder materiale.

Det ble registrert bunngravende børstemark ved 8 av 18 prøvestasjoner. Individantallet varierte mellom 3 og 100+ individer. Det ble i tillegg funnet skjell og pigghuder ved to stasjoner.

14 av 18 prøver inneholdt nok sediment til å utføre kjemiske målinger. Åtte av prøvene viste pH-målinger med verdier mellom 7,5 og 7,1. De resterende seks prøvene viste lave kjemiske verdier, med $\text{pH} \leq 6,8$. 11 av 14 prøver hadde lave Eh-verdier og viste under 0 mV. Seks prøver ble vurdert til tilstandsklasse 4, en prøve ble vurdert til tilstandsklasse 3, fire prøver ble vurdert til tilstandsklasse 2, og seks ble vurdert til tilstandsklasse 1. De kjemiske målingene fikk samlet tilstand 3.

Det ble registrert misfarging i 14 prøver, sterk lukt i fem prøver, noe lukt i tre prøver og ingen lukt i ti prøver. Konsistensen var myk i tre prøver, løs i ti prøver og fast i fem prøver. Gass ble registrert i fem prøver og slam i elleve prøver. De to prøvene, der det ikke ble registrert noen organisk påvirkning, inneholdt lite eller ingen sediment. Fem prøver ble vurdert til å være i tilstandsklasse 4, ni prøver ble vurdert til tilstandsklasse 2, og fire prøver ble vurdert til tilstandsklasse 1. Samlet fikk de sensoriske vurderingene tilstand 2.

Ifølge rapporten fra Åkerblå AS dokumenterte undersøkelsen et belastet sedimentmiljø under anlegget, hvor seks stasjoner ble vurdert til å være overbelastet. Plasseringen av disse var spredt i anlegget. Prøvene var karakterisert av lav pH, lav Eh, gassdannelse, sterk lukt og slam.

Sammenlignet med tidligere undersøkelser ved maksimal belastning, ser det ut som at enkelte områder har vist en tilsynelatende forbedret tilstand. Områder med skrånet bunn ser fortsatt ut til å vise akkumuleringspotensiale, der bunnstasjonene viser belastning.

Lokaliteten som helhet fikk tilstand 3, med en indeks på 2,20.

Med bakgrunn i resultatene, skal neste undersøkelse utføres før utsett.

Oversikt over tidligere B-undersøkelser ved Tristeinen (tatt fra tabell 2.3.1 i rapporten fra Åkerblå AS):

Dato	Gen.	Indeks (Gr II og III)	Tilstand	Utført mengde (tonn)	Budsjett før (tonn)	% utført	Merknader
15.01.2020	H-18	2,20	3	7938	9111	87	Maksimal belastning
27.08.2019	H-18	2,65	3	4536	7500	60	Halv maksimal belastning
20.08.2018	H-16	1,58	2	9901	9901	100	Før utsett
11.01.2018	H-16	2,88	3	7974	8774	91	Maksimal belastning
18.01.2016	H-14	1,02	1	8193	N.A.	N.A.	Oppfølging/maksimal belastning
27.03.2015	H-14	1,25	2	571	N.A.	N.A.	Oppfølgende und.
26.08.2014	H-13	1,43	2	2583	N.A.	N.A.	Oppfølgende und.
11.07.2013	H-11	1,50	2	6886	N.A.	N.A.	Oppfølgende und. (11 uker brakk)
18.09.2012	H-11	1,60	2	3717	N.A.	N.A.	Oppfølgende und. (under prod)
08.09.2011	H-09	1,49	2	5659	N.A.	N.A.	Oppfølgende und. (6 uker brakk)
31.03.2011	H-09	2,45	3	4309	N.A.	N.A.	Maks belastning
08.11.2010	H-09	1,56	2	2011	N.A.	N.A.	
26.02.2010	H-09	1,16	2	192	N.A.	N.A.	
08.06.2009		0,38	1	N.A.	N.A.	N.A.	"0-prøve"

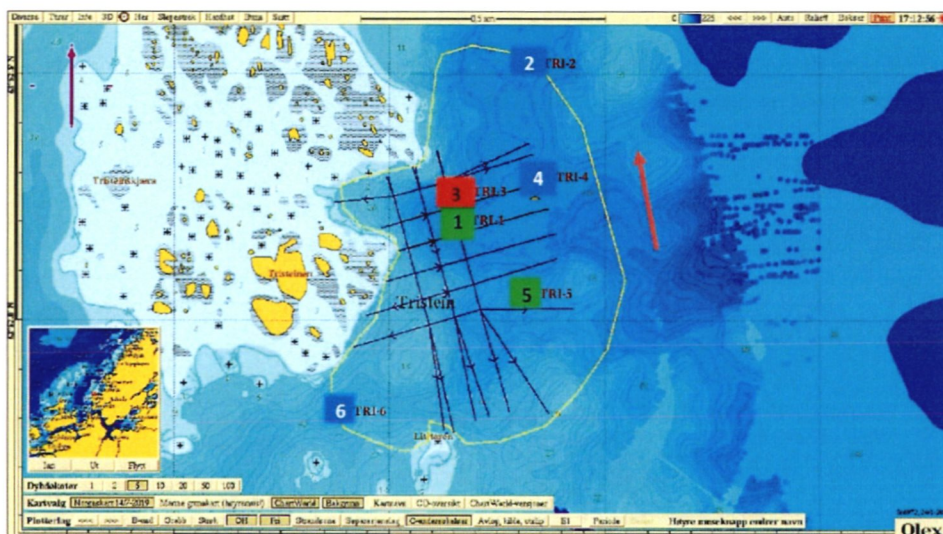
Resultat fra C-undersøkelse

Den siste C-undersøkelsen ble gjennomført 15.01.2020 (rapport nr. 100757-01-001, Åkerblå AS).

Plassering av prøvestasjonene:

- C1-stasjonen (TRI-1) ble plassert 13 m fra anleggets ramme, mot dypeste del av anleggsområdet i hovedstrømretningen. Stasjonen lå på 116 m dyp.
- C2-stasjonen (TRI-2) ble plassert omtrent 550 meter nordøst for anlegget, i ytterkant av overgangssonen, på 115 m dyp.
- TRI-3 ble plassert 50 m fra anlegget
 - Store deler av overgangssonen ligger i et område med omtrent lik dybde, og TRI-3 ble derfor plassert på omtrent samme dybde som TRI-1 og TRI-4, på 103 m dyp.
- TRI-4 ble plassert 360 meter øst-nordøst for anlegget, på 115 m dyp.
- TRI-5 ble plassert ca. 190 meter øst-sørøst for anlegget, i sørlige deler av overgangssonen, på 102 m dyp.
- TRI-6 ble plassert 460 meter sørvest for oppdrettslokaliteten, i et grunnere område i motsatt retning av de resterende stasjonene, på 51 m dyp.

Valg av stasjoner ble gjort med bakgrunn av produksjon, bunntopografi, bunnhardhet og strømforhold. Det ble benyttet samme stasjonsoppsett som i undersøkelsen fra 2018, med unntak av TRI-3. TRI-3 var i undersøkelsen fra 2018 plassert 120 m øst for anlegget, på 116 m dyp. I undersøkelsen fra 2020 ble TRI-3 tatt mer mot nordvest, i forhold til samme stasjon i 2018. TRI 3 i 2020 ble plassert nærmere anlegget (50 m fra) og litt grunnere (103 m dyp).

Kart over prøvestasjonene (tatt fra figur 1 i rapport nr. 100757-01-001, Åkerblå AS)

Hovedresultatene fra C-undersøkelsen er oppsummert under:

Stasjon/ Parameter	TRI-2	TRI-3	TRI-4	TRI-5	TRI-6
Antall arter	88	19	88	117	70
Antall individ	894	6247	689	2337	461
H'	God	Svært dårlig	Svært god	Svært god	Svært god
nEQR	Svært god	Svært dårlig	Svært god	God	Svært god
Cu	Bakgrunn	Bakgrunn	Bakgrunn	God	Bakgrunn
Samlet vurdering (Snitt nEQR)	God (II)		Neste undersøkelse	Hver tredje produksjonssyklus	

Hovedresultat fra C-undersøkelse i 2020 (tatt fra tabell 1 i rapport nr. 100757-01-001, Åkerblå AS)

Ved TRI-1, nærstasjonen, ble det registrert 2 577 individer, fordelt på 17 arter. Stasjonen ble etter NS 0410:2016 klassifisert med tilstand 2 (god), da ingen enkeltarter utgjorde ≥ 90 % av det totale individtallet. Den forurensningsindikerende børstemarken *Capitella capitata* utgjorde 77,2 % av individtallet. Den nest mest dominerende arten var *Ophryotrocha sp.*, som utgjorde 13,4 %. *Malacoceros vilgaris*, som også er en forurensningsindikerende art, utgjorde 3,3 % av individene

TRI-3, som fikk dårligst tilstand, ble også dominert av *Capitella capitata*, som utgjorde 92,9 %, med *Malacoceros vulgaris* som nest vanligste art (2,5 %).

Samlet vurdering av overgangssonen var tilstandsklasse II, god, med indeks på 0,646 (snitt nEQR). I henhold til NS 9410, skal det da tas nye C-undersøkelser minst hver tredje produksjonssyklus.

Sammenligning av C-undersøkelser fra 2015, 2018 og 2020

De sammenlignbare stasjonene viser ikke en tydelig endring i bunnfaunaen. Den hyppigst forekommende arten er ulik mellom undersøkelsene kun ved en stasjon i overgangssonen (TRI-3).

Tilstanden på TRI-3 har gått ned fra god til dårlig / svært dårlig mellom 2018 og 2020. Samtidig ble stasjonen TRI-3 flyttet 125 meter mot nordvest, fra 2018 til 2020. Stasjonen er også flyttet nærmere anlegget. Dette kan ha påvirket de sammenlignende resultatene.

De kjemiske parameterne viste relativt stabilt lavt innhold i overgangssonen, med unntak av karbonmengden. Det ser ut til at karbonkonsentrasjonene har sunket noe i det siste, og nivåene er lignende som i 2015.

Strømundersøkelser

Det ble ikke lagt ved noen ny rapport fra strømmålinger.

Ifølge rapporten fra C-undersøkelsen i 2020, viser strømmålingene på 75 meters dyp at hovedmengden av vannmassene går i nordlige retninger.

Kobber og sink i sedimentene

Det ble gjennomført undersøkelser av kobber og sink i sedimentene ved anlegget i forbindelse med de andre undersøkelsene som ble utført 27.08.2019. Undersøkelsene ble gjennomført av Åkerblå AS (rapportnr. K-M-19005, rapportdato 05.11.2019).

Ifølge rapporten har det i norske farvann vært registrert en økning i kobber i det marine miljø, hvor oppdrettsnæringen vurderes som hovedkilde. Utslipet er knyttet til benyttelsen av kobber-impregnerte nøter, som forhindrer begroing av nøtene. Det forventes at 80-90 % av kobberet i impregneringen slites av og akkumuleres i det marine miljøet.

Sedimentuttaket ble utført ved halv maksimal belastning, hvor fisk hadde stått i lokaliteten siden september 2018. Det ble hentet opp sediment fra 5 stasjoner, som var opprettet i områder hvor det forventes akkumulering av biprodukter fra produksjonen.

Det ble funnet kobber i tre av prøvene. Én prøve (TM-4) ble vurdert til tilstandsklasse IV (dårlig). Etter M-608 kan slike konsentrasjoner føre til akutt toksiske effekter ved korttidseksponering. De to andre stasjonene med kobberinnhold fikk tilstandsklasse II (god). De to siste prøvene fikk tilstand I. Resultatene indikerer at enkelte områder har høyere akkumulasjon av kobber, grunnet lokale forhold.

Sinkinnholdet i prøvene var høyest i TM-1, TM-2 og TM-3, med verdier som tilsvarer tilstandsklasse III (moderat). Mengdene som ble funnet vil kunne påføre biotaen kroniske effekter ved langtidseksponering.

Prøvene fra stasjon TM-4 og TM-5 ble vurdert til tilstandsklasse I (bakgrunn) for sink. Disse to stasjonene viste tegn til å være mindre påvirket av organisk materiale fra produksjonen i B-undersøkelsen, noe som kan indikere at mengden tilførte fekalier og fôr påvirker sinkinnholdet i sedimentet.

Kunnskap om naturmangfold

Ifølge Naturbase (www.naturbase.no) er anlegget plassert over en større viktig tareskogsforekomst, samt at det ligger en annen viktig større tareforekomst like nord for anlegget. Det er også flere viktige bløtbunnområder i strandsonen nord og vest for anlegget.

Området har også en viktig funksjon som overvintringslokalitet for andefugler som ærfugl, sjøorre og havelle. Sjøorre er kategorisert som sårbar i Norsk rødliste for arter, mens havelle og ærfugl er kategorisert som nær truet.

Fylkesmannens vurdering

Et flytende akvakulturanlegg har ikke rense- eller oppsamlingsmuligheter for utslipp som følge av produksjonen i form av overskuddsfôr, ekskrementer fra fisken, kjemikalie- og legemiddelbruk osv. Utslipet må derfor reguleres gjennom å sette en ramme for produksjonen, sette vilkår til driften og sette krav om at miljøtilstanden i resipienten/fjorden skal opprettholdes på et tilfredsstillende nivå.

Resultatene fra B-undersøkelsene viser at enkelte deler av lokaliteten har blitt overbelastet i perioden der produksjonen har vært midlertidig økt til en MTB på 6 240 tonn. Samtidig indikerer B-undersøkelsen, som ble tatt før utsett, at lokaliteten har en viss evne til å ta seg inn når belastningen reduseres.

Resultater fra C-undersøkelsene viser at overgangssonen samlet sett er god, og at det har vært lite endringer i bunnfaunaen på de fleste stasjonene. Stasjonen TRI-3 viser negative endringer. Denne stasjonen er imidlertid flyttet 125 meter mot nordøst, til 50 m fra anlegget, siden sist undersøkelse. Det er dermed vanskelig å sammenligne resultatene på TRI-3 fra 2018 og 2020 direkte.

De kjemiske parameterne viste relativt stabilt lavt innhold i overgangssonen, med unntak av karbonmengden. Det ser ut til at karbonkonsentrasjonene har sunket noe i det siste, og nivåene er lignende som i 2015.

Ut fra disse resultatene kan det se ut som at de negative effektene av produksjonen i hovedsak konsentrerer seg til anleggssonen.

Fylkesmannen er fremdeles noe bekymret for verdiene av kobber og sink under anlegget. Bedriften har informert om at de har sluttet med bruk av kobbernøter, og nå prøver ut andre typer nøter på lokaliteten, også nøter uten impregnering, noe som er positivt.

I rapporten fra Åkerblå, antydes det at sinkmengdene er knyttet til mengden tilførte fekalier og fôr på lokaliteten. Det vil derfor være viktig å unngå overføring på lokaliteten, for å minske belastningen på naturmangfoldet.

I tillegg er det viktig å ha kontroll på hvilke innsatsstoffer som finnes i de impregneringsmidlene som blir brukt på nøtene, og følge opp med prøver av evt. andre innsatsstoffer som kan ha negativ miljøpåvirkning.

Vannforekomsten og vannforskriften

Formålet med vannforskriften er å gi rammer for fastsettelse av miljømål som skal sikre en mest mulig helhetlig beskyttelse og bærekraftig bruk av vannforekomstene. Miljøtilstanden i alle vannforekomster skal ifølge forskrift om rammer for vannforvaltning (vannforskriften) beskyttes mot forringelse, forbedres og gjenopprettes med sikte på at vannforekomsten skal ha minst god økologisk og kjemisk tilstand, jf. § 4.

Lokaliteten ligger i vannforekomsten Frohavet Sør. Ifølge databasen vann-nett er vannforekomsten betegnet som kystvann. Den økologiske tilstanden er foreløpig vurdert til god, og den kjemiske tilstanden har hittil blitt vurdert til god.

Det omsøkte tiltaket er vurdert til ikke å komme innunder unntaksbestemmelsene i vannforskriften § 12. Fylkesmannen vurderer det slik at tiltaket er av en slik art at det er mulig å begrense eventuelt utslipp slik at bestemmelsen i § 4 i vannforskriften kan overholdes, og målene i forvaltningsplanen kan oppnås.

Siden bedriften har sluttet å bruke kobbernøter, samt nå søker om en lavere produksjon enn de har hatt de siste årene, forventer Fylkesmannen at den omsøkte produksjonen på lokaliteten ikke vil føre til forverring av den økologiske tilstanden i vannforekomsten. Hvis driften får negativ effekt på tilstanden til vannforekomsten, må det gjøres tiltak for å bedre forholdene.

Vurdering opp mot naturmangfoldloven

Ifølge naturmangfoldloven § 7 skal prinsippene i naturmangfoldloven §§ 8-12 legges til grunn som retningslinjer ved utøving av offentlig myndighet. Nedenfor følger en vurdering av tiltaket og mulige effekter på biologisk mangfold i området.

§ 8 – kunnskapsgrunnlaget

Offentlige beslutninger som berører naturmangfoldet skal så langt det er rimelig bygge på vitenskapelig kunnskap om arters bestandssituasjon, naturtypers utbredelse og økologiske tilstand, samt effekten av påvirkninger. Kunnskapsgrunnlaget skal stå i et rimelig forhold til sakens karakter og risiko for skade på naturmangfoldet.

Den generelle kunnskapen om hvordan de ulike naturtypene kan påvirkes av forurensning fra oppdrettsvirksomhet er begrenset. Det pågår i dag noen forskningsprosjekter som kan belyse denne problemstillingen nærmere i løpet av de nærmeste årene. Fylkesmannen forventer at risikoen for uønsket påvirkning av nærliggende naturtyper vil være betydelig mindre på eksponerte lokaliteter, sammenlignet med mer beskyttede sjøområder.

Fylkesmannen har begrenset kunnskap om effekter av aktiviteten på tareskogsforekomstene. Rapporter fra Havforskningsinstituttet (HI) viser imidlertid at næringssalter kan påvirke mengden påvekst på tareplantene, noe som kan gi redusert lys og næringstilgang i sommerhalvåret, og lavere vekstrater i vinterhalvåret. Redusert lystilgang kan også redusere voksedypet.

Stortareskog finnes hovedsakelig på eksponerte hardbunnslokaliteter, der det normalt samles lite sedimenter på bunn. Ifølge HIs rapport fra 2016 om kunnskapsstatus, etablerer både stortare og sukkertare seg raskt igjen hvis de blir utsatt for negative miljøpåvirkninger, men det kan ta 4-8 år før stortareskog er fullstendig rehabilitert.

Vi har også kunnskap om at det er tillatt med taretråling i dette området.

B-undersøkelsene, og kobber- og sinkundersøkelsene, viser at med den produksjonen og driften som tidligere har vært på lokaliteten, har produksjonen hatt negativ effekt på naturmangfoldet. Samtidig indikerer B-undersøkelsen, som ble tatt før utsett, at lokaliteten har en viss evne til å ta seg inn når belastningen reduseres. C-undersøkelsene viser også at overgangssonen og ytterkanten av denne er mindre påvirket av anlegget, og fikk tilstandsklasse II (god).

Fylkesmannen vurderer det slik at den forurensningsmessige belastningen av anlegget vil ha en mer indirekte effekt på de nær truede artene havelle, ærfugl og sjøorre. Effekten viser seg sannsynligvis mest ved at naturmangfoldet på bunnen endres under og delvis rundt anlegget, noe som kan ha effekt på næringsmulighetene til disse artene.

Fylkesmannen har kunnskap om at en produksjon tilsvarende en MTB på 6 240 tonn på lokaliteten, med bruk av kobbernøter, ser ut til å gi for stor belastning på naturmangfoldet. Bedriften har nå søkt om en lavere MTB enn de har hatt de siste årene, en nedgang i produksjon og noe endring i drift.

Fylkesmannen har vurdert kunnskapsgrunnlaget og informasjonen om planlagt drift som tilstrekkelig til å fatte vedtak om en tillatelse til en produksjon i samsvar med en MTB på 4 680 tonn.

§ 9 – føre-var-prinsippet

Når det treffes en beslutning uten at det foreligger tilstrekkelig kunnskap om hvilke virkninger den kan ha for naturmiljøet, skal det tas sikte på å unngå mulig vesentlig skade på naturmangfoldet.

Fylkesmannen har i denne saken gitt føre-var-prinsippet noe vekt, da vi setter vilkår om oppfølgende undersøkelser av blant annet innholdet av kobber, sink og eventuelle andre aktuelle miljøgifter i sedimentene. I tillegg har vi satt vilkår om oppfølgende C-undersøkelser.

§ 10 – økosystemtilnærming og samlet belastning

En påvirkning av et økosystem skal vurderes ut fra den samlede belastning som økosystemet er eller vil bli utsatt for.

Det er flere kilometer til nærmeste oppdrettslokalitet, og det ser derfor ut til at det er produksjonen på lokaliteten Tristeinen som gir den største miljøbelastningen på området. Fylkesmannen forventer at den samlede belastningen vil gå ned, i forhold til effekten fra driften de siste årene. Samtidig vil det bli en økning, i forhold til den permanente tillatelsen på 3 120 tonn (MTB).

§ 11 – kostnadene ved miljøforringelse skal bæres av tiltakshaver

Det er tiltakshaver som skal dekke kostnadene ved å hindre eller begrense skade på naturmangfoldet som tiltaket volder, dersom dette ikke er urimelig ut fra tiltakets og skadens karakter.

Hvis det kommer frem kunnskap som tilsier at viktig naturmangfold kan forringes av produksjonen ved lokaliteten, må det påregnes at virksomheten kan få vilkår om overvåking og miljøforbedrende tiltak. Kostnadene ved slike tiltak bæres av tiltakshaver.

§ 12 – det skal tas utgangspunkt i miljøforsvarlige teknikker og driftsmetoder

For å unngå eller begrense skader på naturmangfoldet skal det tas utgangspunkt i slike driftsmetoder og slik teknikk og lokalisering som, ut fra en samlet vurdering av tidligere, nåværende og fremtidig bruk av mangfoldet og økonomiske forhold, gir de beste samfunnsmessige resultater.

Fylkesmannen understreker at vurderingene ovenfor er gjort med forutsetning av at virksomheten benytter best mulig teknologi og driftsmetoder for å minimalisere utslippene til miljøet.

Fylkesmannen påpeker samtidig at bedriften bør vurdere endringer i produksjons- og driftsregimet på lokaliteten, for å unngå opphoping av organisk materiale og miljøgifter i sedimentene.

Fylkesmannens konklusjon

Fylkesmannen har vurdert anleggets miljøpåvirkning etter forurensningsloven, vannforskriften og naturmangfoldloven, basert på innsendt informasjon og nye rapporter fra resipientundersøkelser. Fylkesmannen har konkludert med at vi kan gi tillatelse til en biomasse tilsvarende en MTB på 4 680 tonn på lokaliteten Tristeinen, på visse vilkår.

Det er likevel bedriften sitt ansvar at lokaliteten ikke blir overbelastet og at vannforekomsten forblir i god tilstand. Bedriften bør derfor vurdere tiltak som vil redusere påvirkningen på området.

Frister

Tabellen nedenfor gir oversikt over frister for gjennomføring av tiltak, som er nærmere beskrevet i tillatelsesvilkårene:

Tiltak	Frist	Henvisning til vilkår
Oppfølgende undersøkelser av utslipp av sink, kobber og eventuelt andre miljøgifter	I henhold til plan	7.2
Innsending av plan for oppfølgende undersøkelser av kobber, sink og evt. andre miljøgifter	28.02.2021	7.2
Utføre C-undersøkelse i samsvar med NS 9410	I henhold til frekvens skissert i NS9410	7.2
Innsending av rapport fra undersøkelser av sink, kobber og evt. andre miljøgifter	Fortløpende, og senest innen 31.12. i undersøkelsesåret.	7.3
Innsending av rapport fra C-undersøkelse etter NS 9410 til Fylkesmannen (via Altinn)	Fortløpende, og senest innen 31.12. i undersøkelsesåret.	7.3
Registrering av data fra overvåking og resipientundersøkelser i databasen Vannmiljø	Fortløpende, og senest innen 31.12. i undersøkelsesåret.	7.3

Endring og omgjøring

Denne tillatelsen kan senere endres i medhold av forurensningsloven § 18. Endringer skal være basert på skriftlig saksbehandling og en forsvarlig utredning av saken. En eventuell endringssøknad må derfor foreligge i god tid før endring ønskes gjennomført.

Erstatningsansvar

At forurensningen er tillatt, utelukker ikke erstatningsansvar for skade, ulemper eller tap forårsaket av forurensningen, jf. forurensningsloven § 56.

Miljøregelverk og andre lovverk

I tillegg til de krav som følger av tillatelsen, plikter bedriften å overholde forurensningsloven og produktkontrollloven samt forskrifter som er hjemlet i disse lovene. Enkelte av forskriftene er nevnt i tillatelsen.

Tillatelse til utslipp fritar ikke fra plikt til å innhente nødvendige tillatelser etter andre lover, eller plikt til å overholde bestemmelser og påbud som gis med hjemmel i slike lover.

Brudd på tillatelsen

Brudd på utslippstillatelsen er straffbart etter forurensningsloven §§ 78 og 79. Også brudd på krav som følger direkte av forurensningsloven og produktkontrollloven, samt forskrifter fastsatt i samsvar med disse lovene, er straffbart.

Vedtak om gebyr for saksbehandlingen

I henhold til forskrift om begrensning av forurensning (forurensningsforskriften) kap. 39 om gebyrer til statskassen for arbeid med tillatelser og kontroll etter forurensningsloven, skal Fylkesmannen ta gebyr for behandling av tillatelser og kontroll/tilsyn etter forurensningsloven.

Varsel om gebyrsats ble sendt bedriften i brev datert 26.10.2020. Vi kan ikke se at vi har fått noen kommentarer til dette varselet.

På bakgrunn av tidsbruk på behandling av søknaden, har Fylkesmannen plassert arbeidet med tillatelsen under gebyrsats 6, jf. forurensningsforskriften §§ 39-4. Fylkesmannen vedtar dermed at bedriften må betale et gebyr på kr. 33 300,- for saksbehandlingen.

Faktura med innbetalingsblankett til bedriften vil bli ettersendt av Miljødirektoratet. Gebyret forfaller til betaling 30 dager etter fakturadato.

Vedtaket om gebyrsats kan påklages til Miljødirektoratet innen 3 uker etter at dette brevet er mottatt, jf. forurensningsforskriften § 41-5. En eventuell klage bør begrunnes og skal sendes til Fylkesmannen. Klagen gis ikke oppsettende virkning, og fastsatt gebyr må derfor uansett betales inn til Miljødirektoratet. Dersom Miljødirektoratet imøtekommer klagen, vil overskytende beløp bli refundert.

Klageadgang

Vedtaket om tillatelse etter forurensningsloven kan påklages til Miljødirektoratet av sakens parter, eller andre med rettslig klageinteresse. Fristen for å klage er 3 uker fra underretning om Fylkesmannens vedtak er kommet fram, eller fra vedkommende fikk, eller burde skaffet seg, kjennskap til vedtaket. En eventuell klage skal angi hva det klages over, og den eller de endringer som ønskes. Klagen bør begrunnes, og andre opplysninger av betydning for saken bør nevnes. Klagen skal sendes til Fylkesmannen.

En eventuell klage fører ikke automatisk til at gjennomføringen av vedtaket utsettes. Fylkesmannen eller Miljødirektoratet kan, etter anmodning eller av eget tiltak, beslutte at vedtaket ikke skal gjennomføres før klagefristen er ute eller klagen er avgjort. Avgjørelsen av spørsmålet om gjennomføring kan ikke påklages.

Med visse begrensninger har partene rett til å se sakens dokumenter. Nærmere opplysninger om dette fås ved henvendelse til Fylkesmannen. Øvrige opplysninger om saksbehandlingsregler og andre regler av betydning for saken vil Fylkesmannen også kunne gi på forespørsel.

Med hilsen

Marit Lorvik (e.f.)
seksjonsleder
Klima- og miljøavdelingen

Monica Ekli
seniorrådgiver
Klima- og miljøavdelingen

Dokumentet er elektronisk godkjent

Vedlegg

- 1 Tristeinen - tillatelse etter forurensningsloven - 4 680 tonn - matfisk av laks og ørret - SalMar Farming AS - Ørland kommune

Kopi til:

FOSEN NATURVERNFORENING	c/o Magnar Østerås Ytre Ringvei 32	7100	RISSA
FISKERIDIREKTORATET REGION MIDT	Postboks 185 Sentrum	5804	BERGEN
ØRLAND KOMMUNE	Postboks 43	7159	BJUGN
MATTILSYNET avd. Innherred og Fosen	Felles postmottak Postboks 383	2381	BRUMUNDDAL
TRØNDELAG FYLKESKOMMUNE	Fylkets hus Postboks 2560	7735	STEINKJER